

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

TÜRK İMALAT SANAYİİ

(TEMEL BAZI ÖZELLİKLERİNE GÖRE AB ÜYESİ ÜLKELERLE KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ)

Oktay KÜÇÜKKİREMITÇİ

TMMOB SANAYİ KONGRESİ 2013

20-21 ARALIK 2013

ANKARA

Teknoloji Skoru Yaklaşımı

İMALAT SANAYİ SEKTÖRLERİNİN TEKNOLOJİ DÜZEYLERİ (OECD SINIFLAMASI)

Sektör Kodu	Sektör Adı	Teknoloji Düzeyi
15-16	Gıda, İçki ve Tütün	Düşük
17	Tekstil	Düşük
18	Giyim Eşyası, Kürkün İşlenmesi ve Boyanması	Düşük
19	Derinin Tabaklanması, İşlenmesi, Deriden Mamul Eşya	Düşük
20	Ağaç ve Mantar Ürünleri	Düşük
21	Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	Düşük
22	Basım ve yayın	Düşük
23-24	Kok Kömürü, Rafine Edilmiş Petrol, Kimyasal Maddeler	Orta-Düşük
25	Plastik ve Kauçuk Ürünleri	Orta-Düşük
26	Metalik Olmayan Diğer Mineral Ürünler	Orta-Düşük
27	Ana Metal Sanayi	Orta-Düşük
28	Metal Eşya	Orta-Düşük
29	Bys Makine ve Teçhizat	Orta-Yüksek
30	Büro, Muhasebe ve Bilgi İşlem Makineleri	Yüksek
31	Bys Elektrikli Makine ve Cihazlar	Orta-Yüksek
32	Radyo, TV ve Haberleşme Cihazları	Yüksek
33	Tıbbi Aletler, Hassas ve Optik Aletler	Orta-Yüksek
34	Motorlu Kara Taşıtı ve Römork	Orta-Yüksek
35	Diğer Ulaşım Araçları	Orta-Yüksek
36-37	Mobilya; Bys Diğer İmalat ve Yeniden Değerlendirme	Düşük

Teknoloji Skoru Yaklaşımı

$$TS = \sum_{i=1}^n w_i s_i$$

Burada,

TS : teknoloji skorunu,

i : sektörleri,

s_i : i. sektörün teknoloji puanını,

s = 1, sektör düşük teknoloji grubunda ise,

s = 2, sektör orta-düşük teknoloji grubunda ise,

s = 3, sektör orta-yüksek teknoloji grubunda ise,

s = 4, sektör yüksek teknoloji grubunda ise,

n : sektör sayısını,

w_i : i. sektörün katma değerinin imalat sanayi katma değeri içindeki payını

ifade etmektedir. Dolayısıyla $1 \leq TS \leq 4$ olacaktır. Bir ülkenin teknoloji skoru 4'e yaklaştıkça o ülkenin yüksek teknoloji içeren sektörlerinin ekonomi içinde önemli paya sahip olduğu, 1'e yaklaştıkça ise genellikle düşük teknolojili sektörlerin ekonomi içinde daha büyük pay tuttuğu anlaşılacaktır.

İmalat Sanayinde Ne Üretiyoruz?

Sektörler	2003		2011		2003-2011 Ortalama	
	% Pay	Sıra	% Pay	Sıra		
Gıda&içecek	13.1	2	11.4	1	12.2	1
Tütün	1.4	17	0.8	20	1.3	19
Tekstil	13.8	1	9.2	3	10.5	2
Konfeksiyon	9.1	4	7.1	6	7.0	8
Deri Mamul.	1.1	18	0.8	19	1.0	20
Ağaç&Mantar	0.9	20	1.4	17	1.3	18
Kağıt	1.6	16	2.0	14	1.9	15
Basım&Yayın	1.8	15	1.0	18	1.7	16
Petrol Ürün.	2.1	14	2.1	13	2.3	13
Kimyasal Mad.	9.7	3	7.1	7	7.6	6
Plastik&Kauçuk	4.5	9	5.7	10	5.1	9
Taş&Toprak	6.1	8	7.9	5	7.9	5
Ana Metal	7.4	6	9.9	2	8.6	4
Metal Eşya	3.4	10	6.5	9	5.0	10
BYS Makine	6.4	7	6.9	8	7.0	7
Büro Mak.	2.5	12	1.6	16	2.0	14
BYS Elkt. Mak.	2.4	13	5.3	11	4.1	11
Kara Taşıtları	8.5	5	8.5	4	8.7	3
Diğ. Ulaşım Ar.	1.0	19	1.6	15	1.6	17
Mobilya vd	3.2	11	3.4	12	3.3	12
İmalat Sanayi	100.0		100.0		100.0	

Teknoloji Skoru

2003 : 1.77

2011 : 1.88

Ort : 1.85

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri, Sektörel Katma Değer Payları

İmalat Sanayinde Hangi Sektörlere Yatırım Yapıyoruz?

Sektörler	2003		2011		2003-2011 Ortalama	
	% Pay	Sıra	% Pay	Sıra	% Pay	Sıra
Gıda&içecek	9.5	3	14.3	2	11.4	3
Tütün	4.0	10	1.1	16	2.1	14
Tekstil	18.7	1	11.0	3	13.5	1
Konfeksiyon	5.4	7	3.6	10	3.8	10
Deri Mamul.	0.5	20	0.7	20	0.6	20
Ağaç&Mantar	1.8	13	2.5	13	1.8	18
Kağıt	1.3	15	1.9	14	2.1	16
Basım&Yayın	5.2	8	1.0	17	1.8	17
Petrol Ürün.	1.0	18	0.8	18	3.2	11
Kimyasal Mad.	6.1	5	6.2	6	6.2	7
Plastik&Kauçuk	18.1	2	5.6	7	7.4	5
Taş&Toprak	5.0	9	9.8	4	8.8	4
Ana Metal	6.1	6	17.8	1	13.2	2
Metal Eşya	2.5	12	4.9	8	4.3	9
BYS Makine	3.6	11	6.2	5	5.5	8
Büro Mak.	1.3	16	0.7	19	1.1	19
BYS Elkt. Mak.	1.3	17	3.1	11	2.6	12
Kara Taşıtları	6.3	4	4.6	9	6.4	6
Diğ. Ulaşım Ar.	0.7	19	1.4	15	2.2	13
Mobilya vd	1.6	14	2.8	12	2.1	15
İmalat Sanayi	100.0		100.0		100.0	

Teknoloji Skoru

2003 : 1.66

2011 : 1.78

Ort : 1.80

Ne Satıyoruz, Ne Alıyoruz?

Sektörler	2003				2011				2003-2011 Ortalama			
	X % Pay	X Sıra	M % Pay	M Sıra	X % Pay	X Sıra	M % Pay	M Sıra	X % Pay	X Sıra	M % Pay	M Sıra
Gıda&içecek	6.0	6	2.9	9	7.1	6	2.7	10	5.9	6	2.4	10
Tütün	0.2	19	0.1	20	0.2	20	0.1	20	0.2	19	0.1	20
Tekstil	15.4	2	5.6	6	10.3	3	3.7	7	11.5	3	4.2	8
Konfeksiyon	18.4	1	0.8	16	9.2	1	1.5	17	12.4	2	1.1	17
Deri Mamul.	0.6	17	0.8	17	0.6	17	0.8	16	0.6	17	0.9	16
Ağaç&Mantar	0.3	18	0.4	19	0.5	18	0.7	18	0.4	18	0.6	18
Kağıt	0.8	16	2.4	11	1.1	16	2.0	12	0.9	16	2.2	11
Basım&Yayın	0.2	20	0.4	18	0.1	19	0.3	19	0.1	20	0.4	19
Petrol Ürün.	2.1	15	5.1	7	4.9	14	10.0	6	4.0	11	7.5	6
Kimyasal Mad.	4.3	8	20.2	1	5.4	8	18.1	1	4.5	8	18.5	1
Plastik&Kauçuk	3.3	11	2.6	10	5.0	11	2.4	9	3.9	12	2.4	9
Taş&Toprak	4.1	9	0.9	15	3.2	9	1.0	15	3.7	9	1.0	15
Ana Metal	8.8	4	13.1	3	13.5	4	14.2	3	12.8	4	14.5	2
Metal Eşya	3.4	10	2.0	12	4.9	10	2.1	13	4.2	10	2.2	12
BYS Makine	7.0	5	14.6	2	8.8	5	11.6	4	7.8	5	12.3	4
Büro Mak.	4.8	7	10.2	5	2.2	7	7.7	5	3.5	7	9.2	5
BYS Elkt. Mak.	2.8	13	3.7	8	4.7	13	5.1	8	3.7	14	4.8	7
Kara Taşıtları	12.3	3	11.5	4	13.5	2	10.8	2	14.6	1	11.6	3
Diğ. Ulaşım Ar.	2.3	14	0.9	14	1.6	15	3.5	11	2.3	15	2.4	13
Mobilya vd	3.0	12	1.7	13	3.2	12	1.7	14	3.0	13	1.7	14
İmalat Sanayi	93.9		80.3		93.4		76.4		93.8		78.8	

Teknoloji Skoru	1.89		2.36		2.01		2.33		2.00		2.36	
------------------------	-------------	--	-------------	--	-------------	--	-------------	--	-------------	--	-------------	--

Özetle (2003);

Faaliyet	2003			
	Üretim	Yatırım	İhracat	İthalat
1. Sıradaki Sektör	Tekstil	Tekstil	Konfeksiyon	Kimyasal Mad.
2. Sıradaki Sektör	Gıda&içecek	Plastik& Kauçuk	Tekstil	BYS Makine
3. Sıradaki Sektör	Kimyasal Mad.	Gıda&içecek	Kara Taşıtları	Ana Metal
...	...	...	...	...
18. Sıradaki Sektör	Deri Mamul.	Petrol Ürün.	Ağaç&Mantar	Basım&Yayın
19. Sıradaki Sektör	Diğ. Ulaşım Araç	Diğ. Ulaşım Araç.	Tütün	Ağaç& Mantar
20. Sıradaki Sektör	Ağaç& Mantar	Deri Mamul.	Basım&Yayın	Tütün

Özetle (2011);

Faaliyet	2011			
	Üretim	Yatırım	İhracat	İthalat
1. Sıradaki Sektör	Gıda&içecek	Ana Metal	Konfeksiyon	Kimyasal Mad.
2. Sıradaki Sektör	Ana Metal	Gıda&içecek	Kara Taşıtları	Kara Taşıtları
3. Sıradaki Sektör	Tekstil	Tekstil	Tekstil	Ana Metal
...	...	...	...	...
18. Sıradaki Sektör	Basım&Yayın	Petrol Ürün.	Ağaç&Mantar	Ağaç&Mantar
19. Sıradaki Sektör	Deri Mamul.	Büro Mak.	Basım&Yayın	Basım&Yayın
20. Sıradaki Sektör	Tütün	Deri Mamul.	Tütün	Tütün

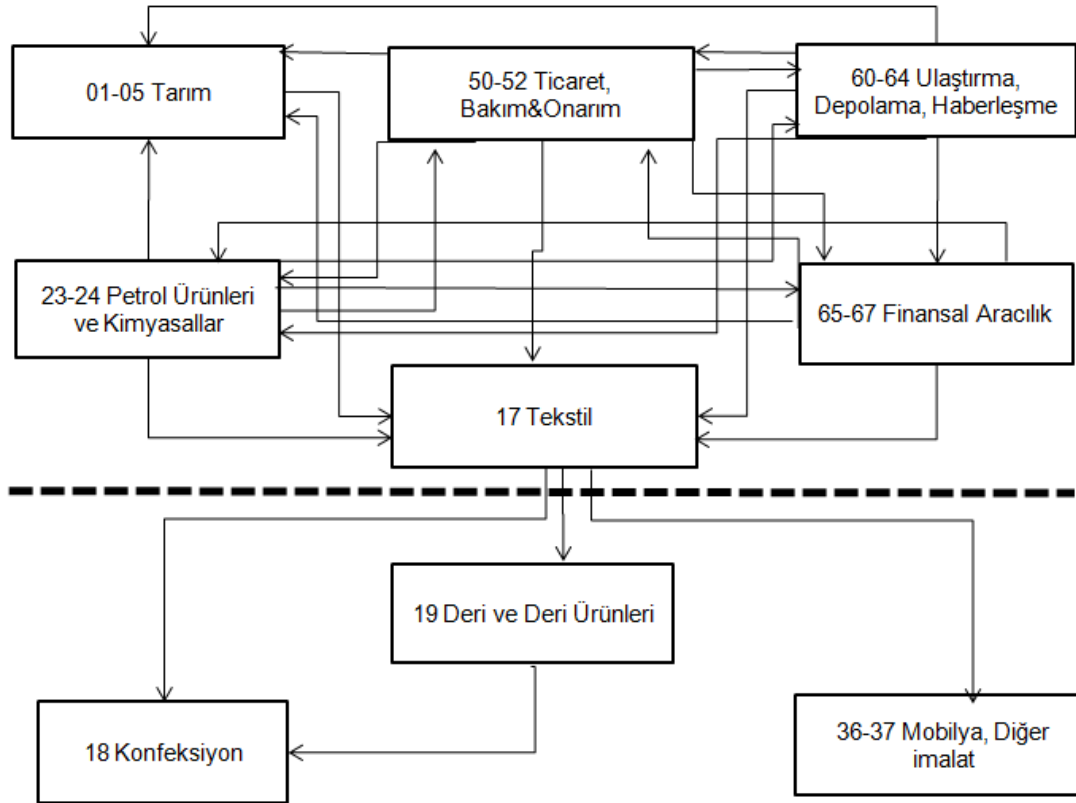
Özetle (2003-2011);

Faaliyet	2003-2011 Ortalama			
	Üretim	Yatırım	İhracat	İthalat
1. Sıradaki Sektör	Gıda& içecek	Tekstil	Kara Taşıtları	Kimyasal Mad.
2. Sıradaki Sektör	Tekstil	Ana Metal	Konfeksiyon	Ana Metal
3. Sıradaki Sektör	Kara Taşıtları	Gıda&içecek	Tekstil	Kara Taşıtları
...	...	...	...	...
18. Sıradaki Sektör	Ağaç& Mantar	Ağaç& Mantar	Ağaç&Mantar	Ağaç&Mantar
19. Sıradaki Sektör	Tütün	Büro Mak.	Tütün	Basım&Yayın
20. Sıradaki Sektör	Deri Mamul.	Deri Mamul.	Basım&Yayın	Tütün

ÖNEMLİ KATSAYILAR – SEKTÖREL ETKİLEŞİM (TÜRKİYE TEKSTİL SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ)

Girdi Kullandığı Sektörler	Sektör Ürünü Girdi Olarak Kullanan Sektörler	Üretimini Etkilediği Sektörler	Hangi Sektörler Sayesinde Üretimi Artıyor
Meyve&Sebze	Petrol&Gaz Çıkarma	Meyve&Sebze	Diğer Tekstil Ür.
Hayvancılık	Sıvı&Katı Yağ	Hayvancılık	Örme
Tekstil&Dokuma	Tekstil&Dokuma	Petrol&Gaz Çıkarma	Konfeksiyon
Diğer Tekstil Ür.	Diğer Tekstil Ür.	Taşocakçılığı	Kürk Mamulleri
Rafine Petrol&Kok Köm.	Örme	Diğer Tekstil Ür.	Deri Ürünler&İşleme
Ana Kimyasallar	Konfeksiyon	Kâğıt Ürünleri	Ayakkabı&Terlik
Zirai İlaç%Boya&Vernik	Deri Ürünler&İşleme	Rafine Petrol&Kok Köm.	Kâğıt Ürünleri
Temizlik Maddeleri	Ayakkabı&Terlik	Ana Kimyasallar	Radyo&TV&Haberleş. Cih.
Plastik	Ağaç Ürünleri	Zirai İlaç&Boya&Vernik	Demiryolu Taşıtları
Elektrik	Kâğıt Ürünleri	Temizlik Maddeleri	Mobilya
Toptan Ticaret	Temizlik Maddeleri	Plastik	
Perakende Ticaret	Kauçuk	Demir-Çelik	
Karayolu Taşımacılık	Demiryolu Taşıtları	Demir Dışı Metaller	
Mali Aracılık	Diğer Ulaşım Araçları	Elektrik	
	Mobilya	Taşıt Satış&Bakım&Onar.	
	ARGE	Toptan Ticaret	
	Diğer İş Faaliyetleri	Perakende Ticaret	
	Diğer Hizmet	Karayolu Taşımacılık	
		Su Yolu Taşımacılık	
		Diğer Ulaştırma&Acente.	
		Mali Aracılık	
		Diğer İş Faaliyetleri	

ÖNEMLİ KATSAYILAR – DEĞER ZİNCİRİ (TÜRKİYE TEKSTİL SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ)

TEDARİKÇİ SEKTÖRLER

ÜRETİCİ SEKTÖR

KULLANICI SEKTÖRLER

Biz Kime Benziyoruz ? – Üretim Yapısı (2002)

	Sektörel Paylar		
	Tarım	Sanayi	Hizmetler
İrlanda	3.5	31.3	64.7
Slovakya	4.4	30.1	64.6
Slovakya	2.7	28.9	67.8
Macaristan	4.2	27.8	67.6
Romanya	12.8	27.4	58.2
Finlandiya	3.2	26.2	70.3
İtalya	2.7	23.9	73.0
Litvanya	5.3	23.0	71.2
Letonya	4.6	22.9	72.4
Avusturya	1.7	22.5	75.4
Türkiye	11.8	22.4	64.8
İngiltere	1.7	22.2	73.9
İsveç	1.9	22.1	75.7
Almanya	1.1	22.0	76.6
Belçika	1.5	21.8	76.4
Fransa	2.5	21.6	75.8
Portekiz	3.7	21.0	74.9
Polonya	5.1	21.0	72.0
Estonya	4.6	19.3	74.9
İspanya	4.0	18.9	76.8
Hollanda	2.7	17.3	77.0
Danimarka	2.1	17.3	78.1
Yunanistan	6.1	13.4	79.9

Ülkelerin Yapısal Özellikleri - "Teknoloji Skoru" Yaklaşımı (2002)

Ülkeler	Teknoloji Düzeyi						Teknoloji Skoru
	Düşük	Orta Düşük	Orta Yüksek	Yüksek	Düşük Toplam(1)	Yüksek Toplam(2)	
İrlanda	24.9 (22)	46.3 (1)	12.2 (20)	16.5 (2)	71.3 (15)	28.7 (9)	2.20 (3)
Hollanda	42.7 (9)	35.6 (9)	16.7 (16)	4.9 (6)	78.4 (9)	21.6 (15)	1.84 (15)
Danimarka	36.9 (13)	31.8 (14)	28.3 (3)	3.0 (13)	68.7 (18)	31.3 (6)	1.97 (10)
Avusturya	37.0 (12)	32.3 (13)	26.1 (6)	4.6 (7)	69.3 (16)	30.7 (8)	1.98 (9)
Belçika	29.5 (21)	44.8 (2)	21.9 (11)	3.7 (10)	74.4 (13)	25.6 (11)	2.00 (8)
İsveç	32.1 (18)	29.1 (17)	32.6 (2)	6.2 (4)	61.2 (21)	38.8 (3)	2.13 (5)
İngiltere	34.5 (17)	34.2 (10)	25.4 (7)	5.9 (5)	68.7 (17)	31.3 (7)	2.03 (7)
Fransa	31.2 (19)	37.3 (5)	27.2 (5)	4.3 (9)	68.5 (19)	31.5 (5)	2.05 (6)
Almanya	23.2 (23)	31.8 (15)	42.2 (1)	2.9 (15)	54.9 (23)	45.1 (1)	2.25 (1)
Finlandiya	35.8 (14)	24.9 (19)	19.5 (13)	19.9 (1)	60.7 (22)	39.3 (2)	2.23 (2)
İtalya	38.7 (10)	33.4 (11)	24.3 (8)	3.6 (11)	72.1 (14)	27.9 (10)	1.93 (13)
İspanya	34.6 (15)	39.9 (4)	23.4 (9)	2.1 (20)	74.5 (12)	25.5 (12)	1.93 (12)
Yunanistan	52.4 (7)	35.8 (8)	9.5 (21)	2.3 (17)	88.2 (2)	11.8 (22)	1.62 (19)
Slovenya	38.6 (11)	36.6 (6)	21.9 (12)	2.9 (14)	75.2 (10)	24.8 (14)	1.89 (14)
Portekiz	59.5 (4)	23.4 (20)	14.9 (18)	2.2 (19)	82.9 (6)	17.1 (18)	1.60 (20)
Macaristan	29.9 (20)	33.1 (12)	27.6 (4)	9.3 (3)	63.0 (20)	37.0 (4)	2.16 (4)
Slovakya	34.5 (16)	40.0 (3)	23.2 (10)	2.3 (18)	74.5 (11)	25.5 (13)	1.93 (11)
Estonya	61.6 (3)	21.6 (21)	13.6 (19)	3.2 (12)	83.2 (5)	16.8 (19)	1.58 (21)
Polonya	43.5 (8)	35.9 (7)	18.0 (14)	2.6 (16)	79.4 (8)	20.6 (16)	1.80 (16)
Litvanya	70.9 (2)	15.3 (22)	9.4 (22)	4.4 (8)	86.2 (3)	13.8 (21)	1.47 (22)
Letonya	75.0 (1)	14.7 (23)	9.2 (23)	1.1 (23)	89.7 (1)	10.3 (23)	1.36 (23)
Romanya	56.0 (5)	25.3 (18)	17.2 (15)	1.6 (21)	81.3 (7)	18.7 (17)	1.64 (18)
Türkiye	53.1 (6)	30.1 (16)	15.2 (17)	1.5 (22)	83.3 (4)	16.7 (20)	1.65 (17)

(*) Parantez içindeki değerler, ülkenin ilgili kategoride 23 ülke içinde kaçınıcı sırada olduğunu göstermektedir (her kategoride en yüksek ülke birinci sırada olmak üzere).

(1) Düşük ve Orta Düşük teknoloji sektörlerinin yüzde payları toplamıdır.

(2) Orta Yüksek ve Yüksek teknoloji sektörlerinin yüzde payları toplamıdır

Ülkelerin Yapısal Özellikleri – Kime Benziyoruz, Girdi Katsayıları Korelasyonu Yaklaşımı (2002)

Sektörler	1. Sıradaki Ülke	2. Sıradaki Ülke	3. Sıradaki Ülke
Tarım	Yunanistan	Slovakya	Avusturya
Madencilik	Portekiz	Yunanistan	Estonya
Gıda, İçki ve Tütün	Danimarka	Macaristan	Estonya
Tekstil	Polonya	Portekiz	Romanya
Konfeksiyon	İspanya	Litvanya	Macaristan
Deri Eşya	Polonya	Danimarka	Avusturya
Ağaç ve Mantar Ürünleri	Litvanya	Polonya	Almanya
Kâğıt ve Kâğıt Ürünleri	Slovenya	Belçika	Macaristan
Basım ve yayın	Belçika	Letonya	İspanya
Rafine Petrol ve Kimyasallar	Portekiz	Hollanda	Avusturya
Plastik ve Kauçuk Ürünleri	Portekiz	Belçika	Avusturya
Metalik Olmayan Mineral Ürünler	Portekiz	Belçika	Polonya
Ana Metal Sanayi	Yunanistan	Slovenya	Fransa
Metal Eşya	İrlanda	İspanya	Letonya
Makine ve Teçhizat	Estonya	Letonya	Slovakya
Büro, Muhasebe ve Bilgi İşlem Mak.	Estonya	Portekiz	Fransa
Elektrikli Makine ve Cihazlar	İspanya	Portekiz	Slovakya
Radyo, TV ve Haberleşme Cihazları	Portekiz	Polonya	Macaristan
Tıbbi Aletler, Hassas ve Optik Aletler	İrlanda	İtalya	Danimarka
Motorlu Kara Taşıtı ve Römork	İspanya	İngiltere	Estonya
Diğer Ulaşım Araçları	Portekiz	Estonya	Belçika
Mobilya; Diğer İmalat ve Yen. Değ.	Belçika	Letonya	Yunanistan
Elektrik, Gaz, Su	Avusturya	Letonya	İngiltere
İnşaat	Macaristan	Yunanistan	Avusturya
Ticaret, Bakım Onarım	Almanya	Slovakya	Fransa
Oteller ve Lokantalar	Slovenya	Portekiz	Estonya
Ulaştırma, Depolama ve Haberleşme	Yunanistan	Portekiz	İspanya
Finansal Aracılık	Macaristan	Hollanda	Almanya
Gayrimenkul, Kiralama, ARGE	Macaristan	Estonya	Romanya
Kamu Yön., Savunma, Sosyal Güv.	İspanya	İtalya	Almanya
Eğitim Hizmetleri	Portekiz	İspanya	Finlandiya
Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler	Finlandiya	İspanya	Avusturya
Diğer	Belçika	Almanya	İspanya

Düşük, Orta Düşük

Yüksek, Orta Yüksek

SONUÇ

- Türkiye İmalat sanayinde 2003-2011 döneminde üretim, yatırımlar ve dış ticaret yapısı açısından belirgin bir dönüşüm emaresi görülmemektedir.
- Üretim bileşenlerinin yerli/ithal oranlarında bir değişme olmaksızın ithal bağımlı sektörlerin rekabet gücünün artması ya da üretimlerinin artması neticesinde ithalat gereksinimi daha da artacak ve katma değer zincirinin önemli bir kesimi yurtdışında kaldığı için, bu sektörlerin gelişmesi yurtdışında bu sektörlerle yönelik hammadde ve ara malı üreten sektörlerin daha da gelişmesini ortaya çıkaracaktır.
- Bunun yanında, bu sektörlerin sadece talep cephesine yönelik teşviklerle özendirilmesi ya da doğrudan/dolaylı yöntemlerle üretim hacminin arttırılmasına yönelik çabalar neticesinde yaratılacak katma değer önemli bir bölümü kullanılan girdiler nedeniyle yurtdışına transfer edilmek durumunda kalacağından, bu sektörlerin gelişmesi ekonomide istenilen çoğaltan etkisini yaratmayacaktır.
- Netice olarak, ekonomi genişlemesine karşın istihdam yaratamayacak ve sektörlerle girdi tedarik eden yurt içindeki sektörler gelişemeyecektir.

SONUÇ

- Dış ticaret verileri kullanılarak yapılan “*sektörel dış ticaret dengeleri ya da sektörel ihracatın ithalatı karşılama oranları*” analizinin bu ilişkisel yapıyı ortaya koyamayacağına da belirtilmesi gerekmektedir. Ticarete konu olmayan sektörlerin kullandıkları ithal girdiler dış ticaret verileri ile analiz edilemeyecektir.
- Bunun yanı sıra, örneğin; *ülkenin otomotiv sektöründe dış ticaret fazlası vermesi, bu sektörün dışa bağımlı olmadığını göstermeyecektir*. Sadece nihai ürün bazında ihracatın (dış talebin) ithalattan (yurtdışı üretimle karşılanan iç talep) fazla olması, sektörün dış ticaret etkisinin pozitif olduğu anlamına gelmemektedir. Sektörün dış ticaret etkisinin pozitif olduğunu söyleyebilmek için, sektörün üretim girdilerinin ne kadarının ithal ne kadarının yurtiçi olduğunu belirlemek gerekmektedir.
- Tekstil sektöründe sürekli dış ticaret fazlası veren ülkemizde, sürekli değişen teknolojiye uyum sağlayabilmek ve verimliliği artırabilmek amacıyla sık sık yenilenmek zorunda kalınan makine parkı nedeniyle, önemli ve sürekli bir ithalat gereksinimi bulunmakta, ithal edilen tekstil makineleri sektör sınıflamasında başka bir fasılda sınıflandırıldığı için, tekstil sektörü dış ticaret fazlası verirken, bu fazlanın önemli bir kısmı makine teçhizat sektöründe verilen dış ticaret açığı ile ortadan kaybolmaktadır.

SONUÇ

- Türkiye, sanayi sektörünün GSYİH'den aldığı pay açısından AB üyesi ülkelerin ortalamasına yakın bir yerlerde bulunmakta, hatta Türkiye'nin sanayi sektörünün payı Almanya, İngiltere ve Fransa'nın üzerinde bulunmaktadır. Bu açıdan yapılacak bir değerlendirme ile Türkiye'yi bu ülkelere daha sanayileşmiş bir konumda düşünmek mümkündür.
- Oysa teknoloji skorları ve teknoloji düzeyine göre imalat sanayinin sınıflandırması ülkelerin gerçek sanayileşme fotoğrafını daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.
- Türkiye'nin teknoloji skoru (dört üzerinden) 1.65 iken, Almanya'nın 2.25'dir. Türkiye'nin ürettiği sanayi ürünlerinin yüzde 83'ü düşük ve orta düşük teknolojili sektörler, yüzde 16.7'si ise orta yüksek ve yüksek teknolojili sektörler tarafından gerçekleştirilirken; orta yüksek ve düşük teknolojili malların toplam imalat sanayi katma değeri içindeki payları Almanya için yüzde 45.1, İngiltere için yüzde 31.3, Fransa için yüzde 31.5'dir.

SONUÇ

- Ülkede istihdam potansiyelini artıracak, diğer sektörleri de tetikleyerek ülke ekonomisinde bütüncül bir kalkınma yaratacak sanayileşme ve üretim politikası için “katma değer zincirinin” mümkün olduğunca yurtiçine kaydırılarak, önemli noktanın **“yurt içinde yaratılan katma değer zinciri”** olduğunun hatırlanması gerekmektedir.
- Aksi taktirde, bilhassa yüksek teknoloji gerektiren sektörlerdeki dışa bağımlılık neticesinde, bu dışa bağımlılığın yaratacağı dış finansman ihtiyacı ülke dış borcunu artıracak ve alınan dış kredilerle de aslında bu kredileri veren ülkelerin ürettiği yatırım malları ve ara malları ithal edileceğinden, yurtdışındaki üreticiler desteklenmiş olacaktır.

TEŞEKKÜRLER.